

Zaštita žrtava ratnih zločina i diskriminatornog uznemiravanja

Nacrt dva zakona za Federaciju Bosne i Hercegovine

Dokument	Radni nacrt / programski zakonodavni prijedlog za stručnu provjeru
Paket	1) Posebni zakon 2) Izmjene Zakona o prekršajima FBiH
Institucija	Federalni ured za zaštitu žrtava ratnih zločina i diskriminatornog uznemiravanja
Verzija	0.2 - septembar 2026.

Ovo nije službeni prijedlog zakona niti pravno mišljenje nadležnog zakonodavno-pravnog tijela. Tekst je izrađen kao detaljan radni nacrt koji prije upućivanja u proceduru mora proći provjeru Federalnog ministarstva pravde, Ureda za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima EU, konsultacije sa pravosuđem, Institucijom ombudsmena, Agencijom za zaštitu ličnih podataka BiH i drugim nadležnim organima.

Sažetak zakonodavnog rješenja

Paket je projektovan tako da ne pravi federalnu kopiju krivičnog djela iz člana 145a Krivičnog zakona BiH. Federalni prekršaj nije samo poricanje ili veličanje zločina. Kažnjivo je isključivo dokazano, namjerno i ozbiljno ciljano uznemiravanje žrtve ili određive zajednice na teritoriji FBiH, pri čemu se poricanje, grubo umanjivanje, opravdavanje ili veličanje pravosnažno utvrđenog zločina koristi kao sredstvo tog uznemiravanja.

- Federalni ured se osniva zakonom kao samostalna stručna služba Vlade FBiH sa javnim ovlaštenjima.
- Ured prima prijave i postupaju po službenoj dužnosti, osigurava digitalne dokaze i provjerava pravosnažne presude.
- Za prekršaj izvan FBiH traži se stvarna i značajna veza sa FBiH i zakonom definisana posljedica na njoj teritoriji.
- Sama tehnička dostupnost internetske objave u FBiH nije dovoljna za federalnu nadležnost.
- Prekršaj je umišljajan; štite se novinarstvo, nauka, obrazovanje, umjetnost i izvještavanje u dobroj vjeri.
- Kod sumnje na član 145a KZ BiH ili drugo krivično djelo predmet se proslijeđuje nadležnom tužilaštvu, a prekršajni postupak miruje.
- Uvodi se izričita zabrana dvostrukog kažnjavanja za iste ili bitno iste činjenice.
- Fizičkom licu predviđaju se kazne unutar sadašnjeg općeg maksimuma od 10.000 KM; veći maksimum nije potreban za početnu verziju.
- Pravosnažne novčane kazne izvršavaju se kroz postojeći Registar novčanih kazni, prinudnu naplatu i međuentitetsku pravnu pomoć.

Ključna pravna tačka

Važeći član 2. Zakona o prekršajima FBiH prekršaj definiše i kroz formulaciju da se radi o društvenim vrijednostima koje nisu zaštićene krivičnim zakonima. Zbog toga paket sadrži ciljanu izmjenu člana 2: dopušta se prekršajna zaštita iste šire društvene vrijednosti samo kada su zakonska obilježja prekršaja različita od obilježja krivičnog djela i kada su ugrađene procesne garancije protiv paralelnog kažnjavanja.

Predloženi tok predmeta

1. Prijava putem portala ili postupanje po službenoj dužnosti.
2. Očuvanje originalnog digitalnog dokaza i konteksta.
3. Utvrđivanje identiteta i provjera pravosnažne sudske odluke o zločinu.
4. Test stvarne i značajne veze sa FBiH.
5. Provjera postojanja elemenata krivičnog djela.
6. Dvostruka pravna kontrola prije izdavanja naloga.
7. Prekršajni nalog ili zahtjev sudu, zavisno od dokazne situacije i vrste sankcije.
8. Sudsko odlučivanje na zahtjev okrivljenog.
9. Pravomoćnost, upis u Registar, prinudna naplata i, gdje je primjenjivo, međuentitetska pravna pomoć.

ZAKON I

NACRT ZAKONA O ZAŠTITI ŽRTAVA RATNIH ZLOČINA I DISKRIMINATORNOG UZNEMIRAVANJA

DIO PRVI - OSNOVNE ODREDBE

Član 1. (Predmet Zakona)

(1) Ovim zakonom uređuju se zaštita žrtava genocida, zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina od ciljanog diskriminatornog uznemiravanja i javnog veličanja takvih zločina ili njihovih pravosnažno osuđenih počinilaca, uvjeti teritorijalne primjene Zakona, osnivanje i nadležnosti Federalnog ureda za zaštitu žrtava ratnih zločina i diskriminatornog uznemiravanja (u daljnjem tekstu: Ured), postupanje Ureda, prekršaji, sankcije, saradnja sa drugim organima i druga pitanja od značaja za provođenje ovog zakona.

(2) Cilj Zakona je djelotvorna zaštita dostojanstva, sigurnosti i ravnopravnosti žrtava i zajednica, uz puno poštovanje slobode izražavanja, prava na pravično suđenje, načela zakonitosti, proporcionalnosti i zabrane dvostrukog suđenja ili kažnjavanja.

Član 2. (Načela)

U primjeni ovog zakona organi postupaju po načelima zakonitosti, političke i etničke neutralnosti, jednakog postupanja prema svim žrtvama, individualne odgovornosti, pretpostavke nevinosti, razmjernosti, minimalnog zadiranja u slobodu izražavanja, zaštite ličnih podataka i djelotvorne sudske kontrole.

Član 3. (Značenje izraza)

(1) 'Žrtva' je osoba koja je neposredno pretrpjela posljedice genocida, zločina protiv čovječnosti ili ratnog zločina, kao i član uže porodice takve osobe kada je konkretno ponašanje objektivno usmjereno i prema njenom dostojanstvu, sigurnosti ili statusu člana porodice žrtve.

(2) 'Odrediva zajednica' je skup osoba koji se može objektivno identificirati prema mjestu povratka, mjestu stradanja, pripadnosti udruženju žrtava ili drugoj neposrednoj i stvarnoj vezi sa žrtvama pravosnažno utvrđenog zločina.

(3) 'Pravosnažno utvrđen zločin' je genocid, zločin protiv čovječnosti ili ratni zločin čije je postojanje utvrđeno pravosnažnom odlukom međunarodnog ili domaćeg suda nadležnog za takva djela.

(4) 'Veličanje' je javno predstavljanje pravosnažno utvrđenog zločina ili pravosnažno osuđenog počinioaca kao poželjnog, herojskog, opravdanog ili vrijednog javnog odobravanja, kada takva poruka jasno proizlazi iz sadržaja i konteksta.

(5) 'Ciljano uznemiravanje žrtava' je namjerno javno ponašanje neposredno ili očigledno usmjereno prema žrtvi, članu porodice žrtve ili odredivoj zajednici, koje, prema sadržaju, kontekstu, doseg i intenzitetu, objektivno stvara ozbiljno zastrašujuće, neprijateljsko, degradirajuće ili ponižavajuće okruženje. Ovaj izraz ne uspostavlja opći antidiskriminacijski režim niti mijenja Zakon o zabrani diskriminacije Bosne i Hercegovine.

(6) 'Javno' znači učinjeno pred neodređenim ili većim brojem osoba, putem medija, interneta, društvene mreže, javnog skupa, javno dostupnog fizičkog prostora ili drugim sredstvom kojim sadržaj postaje dostupan javnosti.

(7) 'Digitalni sadržaj' obuhvata tekst, sliku, audio, video, grafiku, komentar, prijenos uživo, plaćeni oglas i drugi elektronski zapis.

Član 4.

(Etnička i druga neutralnost)

(1) Zakon se primjenjuje jednako na sva pravosnažno utvrđena djela i sve žrtve bez obzira na nacionalnu, etničku, vjersku, političku ili drugu pripadnost počinioca ili žrtve.

(2) Statističko ili institucionalno postupanje ne smije se zasnivati na pretpostavci kolektivne odgovornosti bilo kojeg naroda, entiteta, zajednice ili političke grupe.

Član 5.

(Odnos prema slobodi izražavanja)

(1) Ovaj zakon se tumači restriktivno kada ograničava izražavanje.

(2) Ne predstavlja prekršaj savjesno novinarsko izvještavanje, prenošenje izjave radi informiranja javnosti, naučno ili historijsko istraživanje, nastava, pravna analiza, umjetničko djelo, satira ili druga rasprava od javnog interesa, ako iz sadržaja i konteksta ne proizlazi namjera ciljanog diskriminatornog uznemiravanja ili veličanja iz ovog zakona.

(3) Kritika sudske odluke, pravna rasprava o njenom obrazloženju ili metodologiji dokazivanja nije sama po sebi prekršaj.

Član 6.

(Umišljaj)

Za prekršaje iz ovog zakona odgovara se samo kada je radnja učinjena sa umišljajem. Nehat nije dovoljan.

DIO DRUGI - TERITORIJALNA PRIMJENA I ZAŠTIĆENA POSLJEDICA

Član 7.

(Mjesto izvršenja i stvarna i značajna veza sa Federacijom)

(1) Ovaj zakon primjenjuje se na radnju izvršenu na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine.

(2) Kada je radnja u cijelosti ili djelimično izvršena izvan Federacije, zakon se primjenjuje samo ako: a) posljedica iz člana 8. predstavlja zakonsko obilježje prekršaja i stvarno je nastupila ili je započela nastupati na teritoriji Federacije; i b) postoji stvarna i značajna veza radnje sa Federacijom.

(3) Stvarna i značajna veza postoji naročito kada je sadržaj neposredno upućen žrtvi, članu porodice žrtve, udruženju žrtava ili odredivoj zajednici na teritoriji Federacije; kada je namjerno distribuiran ili oglašavan publici u Federaciji; ili kada iz konkretnih okolnosti nedvosmisleno proizlazi namjera da se posljedica iz člana 8. proizvede u Federaciji.

(4) Sama tehnička dostupnost internetskog sadržaja na teritoriji Federacije, samo prebivalište podnosioca prijave u Federaciji ili činjenica da je neko u Federaciji sadržaj vidio, bez dodatnih činjenica iz st. (2) i (3), nisu dovoljni za nadležnost.

(5) U slučaju razumne sumnje o postojanju teritorijalne veze, Ured neće izdati prekršajni nalog nego, ako smatra da postoji osnov za odgovornost, podnosi zahtjev nadležnom sudu da prvo ispita pitanje nadležnosti.

Član 8.

(Prag ozbiljnosti i neposredna zaštićena posljedica)

- (1) Prekršaj postoji samo ako je ponašanje objektivno podobno i, prema okolnostima konkretnog slučaja, usmjereno da kod žrtve ili određive zajednice proizvede ozbiljno zastrašivanje, ponižavanje ili neprijateljsko i degradirajuće okruženje koje prelazi nivo obične uvrede, uznemirenosti ili neslaganja.
- (2) Pojedinačna uvredljiva, neukusna, provokativna, historijski netačna ili politički radikalna izjava, sama za sebe, nije dovoljna za prekršaj ako nisu dokazana ostala obilježja iz ovog zakona.
- (3) Pri ocjeni praga posebno se cijene neposredno obraćanje žrtvama, ponavljanje, prijeteća ili ponižavajuća simbolika, veličina i izbor publike, plaćena promocija, povezanost sa datumom ili mjestom stradanja, položaj autora i kontekst cijele komunikacije.
- (4) Teret dokazivanja svih obilježja prekršaja je na ovlaštenom organu.

Član 9.

(Zaštićena mjesta i događaji)

Posebno se štite memorijali, mezarja i groblja žrtava, mjesta komemoracije, javne manifestacije posvećene žrtvama, sjedišta udruženja žrtava i druga mjesta na kojima ponašanje iz ovog zakona, prema okolnostima, ima naročito intenzivan učinak.

DIO TREĆI - FEDERALNI URED

Član 10.

(Osnivanje Ureda)

- (1) Osniva se Federalni ured za zaštitu žrtava ratnih zločina i diskriminatornog uznemiravanja kao samostalna stručna služba Vlade Federacije Bosne i Hercegovine sa javnim ovlaštenjima utvrđenim ovim zakonom.
- (2) Sjedište Ureda je u Sarajevu.
- (3) Ured je budžetski korisnik u okviru Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 11.

(Nezavisnost u pojedinačnim predmetima)

- (1) Ured za svoj rad odgovara Vladi Federacije i Parlamentu Federacije kroz godišnje izvještavanje.
- (2) Niko, uključujući premijera, ministra, političku stranku ili drugi organ, ne može Uredu ili njegovom službeniku davati nalog kako da odluči u konkretnom predmetu.
- (3) Svaki pokušaj nedopuštenog uticaja evidentira se i prijavljuje službeniku za integritet.

Član 12.

(Rukovođenje)

- (1) Uredom rukovodi direktor kojeg, nakon javnog konkursa, imenuje Vlada Federacije na mandat od pet godina, uz mogućnost jednog ponovnog imenovanja.
- (2) Kandidat mora imati završen pravni fakultet, položen pravosudni ispit i najmanje deset godina relevantnog pravnog iskustva, od čega najmanje pet godina na poslovima pravosuđa, ljudskih prava, javne uprave ili međunarodnog humanitarnog prava.
- (3) Direktor se može razriješiti prije isteka mandata samo zbog razloga utvrđenih zakonom, uz obrazloženu odluku koja podliježe sudskoj kontroli.

Član 13.

(Unutrašnja organizacija)

(1) Ured ima: kabinet rukovodstva i integriteta; Sektor za prijave, identifikaciju i digitalne dokaze; Sektor za pravni postupak i prekršajne naloge; Sektor za sudske postupke, dostavu i izvršenje; te Sektor za analitiku, prevenciju i informacionu sigurnost.

(2) Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji uređuju se radna mjesta, uvjeti, broj izvršilaca i način rada, uz saglasnost Vlade Federacije.

(3) Početna sistematizacija planira se do 26 zaposlenih, uz mogućnost faznog popunjavanja u skladu sa obimom predmeta.

Član 14. **(Nadležnosti Ureda)**

Ured: a) prima prijave i postupa po službenoj dužnosti; b) prikuplja i osigurava zakonito dostupne dokaze; c) vodi verificiranu bazu relevantnih pravosnažnih presuda; d) provodi pravnu analizu; e) izdaje prekršajne naloge kada su ispunjeni uvjeti zakona; f) podnosi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka kada nalog nije dopušten ili nije primjeren; g) zastupa predmete pred sudom; h) prati izvršenje sankcija; i) podnosi prijave nadležnom tužilaštvu; j) ostvaruje zakonom dopuštenu međuentitetsku i institucionalnu saradnju; k) vodi anonimiziranu statistiku; l) provodi preventivne i edukativne aktivnosti.

Član 15. **(Javna ovlaštenja)**

(1) Ured je ovlašteni organ u smislu Zakona o prekršajima Federacije Bosne i Hercegovine za prekršaje iz ovog zakona.

(2) Ured nema policijska ovlaštenja za pretres, prisluškivanje, prinudno oduzimanje uređaja ili samostalno lišenje slobode.

(3) Za radnje koje zahtijevaju policijsko ili sudsko ovlaštenje Ured se obraća nadležnom organu.

Član 16. **(Stručni savjet)**

(1) Vlada Federacije imenuje sedmočlani Stručni savjet Ureda iz reda stručnjaka za ustavno pravo, krivično i prekršajno pravo, međunarodno humanitarno pravo, ljudska prava, zaštitu ličnih podataka, digitalne platforme i viktimologiju.

(2) Savjet ne odlučuje o pojedinačnim predmetima.

(3) Savjet najmanje jednom godišnje analizira praksu Ureda u pogledu zakonitosti, proporcionalnosti, jednakog postupanja i sudskog uspjeha te objavljuje preporuke.

DIO ČETVRTI - PRIJAVA, DOKAZI I ODLUČIVANJE UREDA

Član 17. **(Pokretanje predmeta)**

(1) Predmet se pokreće po prijavi fizičke ili pravne osobe, prijavi drugog organa ili po službenoj dužnosti.

(2) Anonimna prijava može biti povod za provjeru, ali sama po sebi nije dokaz.

(3) Podnosilac prijave nema svojstvo okrivljenog niti stranke samo zato što je podnio prijavu.

Član 18. **(Web platforma)**

(1) Ured uspostavlja sigurnu elektronsku platformu za prijavu slučajeva.

(2) Platforma omogućava dostavljanje URL-a, digitalnog sadržaja, vremena opažanja, podataka o profilu ili autoru, opisa veze sa Federacijom i drugih relevantnih podataka.

(3) Sistem automatski generiše broj prijave i audit zapis o svim kasnijim pristupima predmetu.

Član 19. **(Očuvanje digitalnog dokaza)**

(1) Ured bez odlaganja osigurava vjerodostojnu kopiju javno dostupnog digitalnog sadržaja, njegov kontekst, datum i vrijeme, izvor, tehničke metapodatke koji su zakonito dostupni i kriptografski sažetak datoteke kada je to tehnički moguće.

(2) Službenik dokumentuje način pribavljanja dokaza tako da sud može provjeriti autentičnost i integritet.

(3) Screenshot bez utvrđenog izvora i konteksta ne smije biti jedini osnov za izricanje sankcije kada okrivljeni osporava autentičnost.

Član 20. **(Utvrđivanje identiteta)**

(1) Ured koristi službene evidencije samo u obimu potrebnom za identifikaciju, dostavu i provođenje postupka.

(2) Kada identitet nije pouzdano utvrđen, Ured neće izdati prekršajni nalog.

(3) Identitet korisnika naloga na društvenoj mreži ne smatra se dokazanim samo na osnovu naziva profila, fotografije ili tvrdnje podnosioca prijave.

Član 21. **(Provjera sudske činjenice)**

Prije pravne kvalifikacije Ured provjerava da li se navod odnosi na zločin ili počinioca obuhvaćenog pravosnažnom sudskom odlukom iz člana 3. ovog zakona i u spis unosi referencu na tu odluku.

Član 22. **(Obavezni test krivičnog djela i koordinacija sa tužilaštvom)**

(1) Ako raspoložive činjenice ukazuju na osnov sumnje da ponašanje predstavlja krivično djelo iz člana 145a Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, člana 163 Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine ili drugo krivično djelo, Ured bez odlaganja dostavlja predmet nadležnom tužilaštvu.

(2) Za iste ili bitno iste činjenice Ured neće pravosnažno okončati prekršajni predmet dok ne dobije informaciju potrebnu za primjenu pravila o ne bis in idem i odnosu postupaka.

(3) Ako tužilaštvo utvrdi da nema krivičnogpravnog praga, Ured može nastaviti samo ako obrazloženo utvrdi zasebna obilježja ciljanog uznemiravanja iz ovog zakona koja nisu samo preimenovana obilježja krivičnog djela.

(4) Ured i nadležna tužilaštva zaključuju protokol o brznoj provjeri paralelnih predmeta, uz poštovanje zakona o zaštiti podataka i tajnosti postupka.

Član 23. **(Dvostruka stručna kontrola)**

(1) Prekršajni nalog ne može izdati isti službenik koji je jedini proveo i činjeničnu i pravnu analizu.

(2) Prijedlog odluke pregleda drugi ovlašteni pravnik koji nije učestvovao u prvobitnoj kvalifikaciji.

(3) Za nalog u iznosu većem od 5.000 KM potrebna je dodatna potvrda rukovodioca Sektora za pravni postupak, bez prava direktora da zamijeni stručnu ocjenu nalogom u pojedinačnom predmetu.

Član 24. **(Obrazloženje odluke Ureda)**

Svaka odluka o izdavanju naloga ili podnošenju zahtjeva sudu mora u spisu sadržavati: opis radnje, identitet autora, dokaz javnosti, pravosnažnu sudsku činjenicu, analizu umišljaja, analizu stvarne i značajne veze sa Federacijom, analizu praga ozbiljnosti, test slobode izražavanja, provjeru krivičnog predmeta i obrazloženje proporcionalnosti sankcije.

Član 25. **(Zaštita ličnih podataka)**

- (1) Obrada ličnih podataka vrši se u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka Bosne i Hercegovine.
- (2) Zakonom i podzakonskim aktima utvrđuju se kategorije podataka, rokovi čuvanja, ovlaštene uloge, audit logovi, prava pristupa i sigurnosne mjere.
- (3) Javno objavljeni izvještaji ne smiju omogućiti identifikaciju žrtve osim uz njen izričit pristanak ili kada je identitet već nužno i zakonito dio javne sudske odluke, uz procjenu proporcionalnosti.

DIO PETI - PREKRŠAJI I SANKCIJE

Član 26. **(Teški oblik ciljanog uznemiravanja žrtava korištenjem poricanja ili opravdavanja zločina)**

- (1) Ko sa umišljajem, radi ciljanog uznemiravanja žrtve, člana porodice žrtve ili određive zajednice, javno poriče, grubo umanjuje, opravdava ili odobrava pravosnažno utvrđeni genocid, zločin protiv čovječnosti ili ratni zločin, i time ispuni prag ozbiljnosti iz člana 8, kaznit će se novčanom kaznom od 2.000 KM do 5.000 KM.
- (2) Poricanje, umanjivanje, opravdavanje ili odobravanje samo po sebi nije dovoljno za odgovornost po ovom članu. Ovlašteni organ mora posebno dokazati ciljano usmjerenje prema zaštićenoj osobi ili zajednici, umišljaj, posljedicu iz člana 8. i, kada je radnja izvršena izvan Federacije, uvjete iz člana 7.
- (3) Ako je djelo učinjeno uz prijeteću simboliku, ponavljano, plaćeno promovirano, neposredno usmjereno većem broju žrtava ili u vezi sa komemoracijom ili zaštićenim mjestom iz člana 9, kaznit će se novčanom kaznom od 5.000 KM do 10.000 KM.

Član 27. **(Teški oblik ciljanog uznemiravanja veličanjem zločina ili osuđenog počinioca)**

- (1) Ko sa umišljajem, radi ciljanog uznemiravanja žrtve, člana porodice žrtve ili određive zajednice, javno veliča pravosnažno utvrđeni zločin ili pravosnažno osuđenog počinioca takvog zločina i time ispuni prag ozbiljnosti iz člana 8, kaznit će se novčanom kaznom od 2.000 KM do 5.000 KM.
- (2) Samo iznošenje imena, fotografije, citata ili informacije o osuđenoj osobi nije prekršaj bez dokazanog veličanja, ciljanog uznemiravanja i ostalih obilježja ovog zakona.
- (3) Za teži oblik pod okolnostima iz člana 26. stav (3) kaznit će se novčanom kaznom od 5.000 KM do 10.000 KM.

Član 28. **(Organizovanje javnog događaja radi ciljanog uznemiravanja žrtava)**

- (1) Fizičko lice koje organizuje javni događaj čija je pretežna i dokaziva svrha ciljano uznemiravanje žrtava korištenjem poricanja, opravdavanja ili veličanja iz čl. 26. i 27, i kojim je ostvaren prag iz člana 8, kaznit će se novčanom kaznom od 5.000 KM do 10.000 KM.
- (2) Pravno lice kaznit će se novčanom kaznom u rasponu dopuštenom Zakonom o prekršajima, a odgovorna osoba u pravnom licu u zakonski dopuštenom rasponu, uz obaveznu individualizaciju odgovornosti.

(3) Mirno prisustvo događaju, novinarsko praćenje ili samo članstvo u organizaciji ne stvara odgovornost bez dokaza o organizatorskoj ulozi i umišljaju.

Član 29. **(Ponovljeni prekršaj)**

(1) Ponovljenim prekršajem smatra se istovrsno ponašanje učinjeno u roku od dvije godine od pravosnažnosti prethodne odluke.

(2) Za ponovljeni prekršaj fizičkom licu izriče se kazna od 5.000 KM do 10.000 KM, osim ako je za konkretni teži oblik već propisan isti raspon, u kojem slučaju se prethodna osuđivanost cijeni kao naročito otežavajuća okolnost.

Član 30. **(Pravno lice i odgovorna osoba)**

(1) Kada je prekršaj izvršen korištenjem službenog naloga, medija, portala, organizacije ili drugog resursa pravnog lica uz znanje ili odobrenje odgovorne osobe, pravno lice i odgovorna osoba odgovaraju u skladu sa Zakonom o prekršajima.

(2) Kazna za pravno lice je od 10.000 KM do 100.000 KM, a za odgovornu osobu od 2.000 KM do 20.000 KM, osim kada je posebnim članom propisana viša minimalna kazna.

Član 31. **(Odmjeravanje sankcije)**

Pri odmjeravanju sankcije posebno se cijene doseg sadržaja, trajanje, ponavljanje, ciljna publika, stepen umišljaja, korištenje položaja javnog autoriteta, ponašanje nakon radnje, dobrovoljno uklanjanje ili prestanak ciljane distribucije, ranija kažnjavanost, finansijska situacija i druge okolnosti relevantne za proporcionalnost.

Član 32. **(Prekršajni nalog i sudski zahtjev)**

(1) Ured može izdati prekršajni nalog samo u uvjetima dopuštenim Zakonom o prekršajima.

(2) Kada je za ocjenu praga ozbiljnosti, umišljaja, identiteta, teritorijalne veze ili proporcionalnosti potrebna šira dokazna rasprava, Ured umjesto naloga podnosi zahtjev nadležnom sudu.

(3) Ured ne smije koristiti prekršajni nalog kao sredstvo zaobilaženja sudske rasprave u činjenično ili pravno složenim predmetima.

DIO ŠESTI - ODNOS PREMA KRIVIČNOM POSTUPKU I NE BIS IN IDEM

Član 33. **(Prioritet krivičnog postupka za iste ili bitno iste činjenice)**

(1) Kada se protiv iste osobe vodi krivični postupak koji obuhvata iste ili bitno iste činjenice, prekršajni postupak se prekida do pravosnažnog okončanja krivičnog postupka, osim ako nadležni sud utvrdi da se postupci odnose na jasno odvojene činjenice i zaštitne objekte na način dopušten Ustavom i Evropskom konvencijom.

(2) Ured bez odlaganja provjerava postojanje paralelnog predmeta i razmjenjuje podatke sa nadležnim tužilaštvom u zakonom dopuštenom obimu.

(3) Sumnja u identitet činjeničnog jezgra tumači se u korist sprečavanja dvostrukog procesuiranja.

Član 34. **(Pravosnažna krivična odluka i zabrana dvostrukog kažnjavanja)**

(1) Ako je osoba pravosnažno osuđena ili oslobođena u krivičnom postupku za iste ili bitno iste činjenice, prekršajni postupak se neće pokrenuti, odnosno obustavit će se.

(2) Odluka tužilaštva da ne provede ili obustavi istragu sama po sebi nije pravosnažna sudska odluka, ali Ured prije nastavka mora dokumentovati razloge zbog kojih eventualni prekršaj počiva na zasebnim, dodatnim obilježjima ciljanog uznemiravanja.

(3) Nijedna odredba ovog zakona ne može se tumačiti tako da omogućava zaobilaženje člana 4. Protokola broj 7 uz Evropsku konvenciju.

Član 35.

(Samostalna obilježja prekršaja)

Odgovornost po ovom zakonu ne zasniva se na tome što ponašanje nije dostiglo krivičnopravni prag. Ona postoji samo ako su nezavisno dokazana dodatna, posebna obilježja ciljanog uznemiravanja žrtava, uključujući konkretno ciljano usmjerenje, ozbiljnu zaštićenu posljedicu i teritorijalnu vezu kada je potrebna.

DIO SEDMI - SUDSKA ZAŠTITA, DOSTAVA I IZVRŠENJE

Član 36.

(Pravo na sudsko odlučivanje)

Okrivljeni ima sva prava iz Zakona o prekršajima, uključujući pravo da zahtijeva da o odgovornosti odluči sud, pravo na obavijest o optužbi, dovoljno vrijeme za odbranu, branitelja, izvođenje i osporavanje dokaza i prevodioca kada je potreban.

Član 37.

(Mjesna nadležnost)

(1) Mjesno je nadležan sud na čijem je području nastupila ili je trebala nastupiti zakonom propisana posljedica koja predstavlja bitno obilježje prekršaja.

(2) Ako je posljedica nastupila na području više sudova, primjenjuju se pravila o mjesnoj nadležnosti i spajanju postupka iz Zakona o prekršajima i Zakona o krivičnom postupku koji se primjenjuje mutatis mutandis.

(3) Ovim zakonom se ne uspostavlja opća isključiva nadležnost suda u Sarajevu.

Član 38.

(Dostava)

(1) Dostava se vrši u skladu sa Zakonom o prekršajima i pravilima Zakona o krivičnom postupku na koja taj zakon upućuje.

(2) Za osobu sa prebivalištem u Republici Srpskoj ili Brčko Distriktu koristi se registrirana adresa prebivališta i, kada je potrebno, mehanizam međuentitetske pravne pomoći.

(3) Prije nastupanja posljedica propuštanja Ured ili sud mora imati dokaz da je dostava izvršena na zakonom propisan način.

Član 39.

(Izvršenje i međuentitetska pravna pomoć)

(1) Konačni i izvršni prekršajni nalozi i pravosnažna sudska rješenja izvršavaju se isključivo kroz mehanizme Zakona o prekršajima, izvršnog zakonodavstva i drugih važećih propisa.

(2) Novčane kazne upisuju se u Registar novčanih kazni kada su ispunjeni zakonski uvjeti.

(3) Kada okrivljeni ili kažnjenik ima prebivalište, imovinu ili račun u Republici Srpskoj ili Brčko Distriktu, Ured ne izdaje direktne naredbe policiji, banci ili drugom organu izvan svojih ovlaštenja. Nakon sudske odluke, dostava, izvršenje i eventualne prinudne mjere provode se preko nadležnog suda i važećih mehanizama međuentitetske pravne pomoći i službene saradnje.

(4) Ured nema ovlaštenje samostalno lišiti slobode niti narediti lišenje slobode. Svaka takva mjera mora imati zasebnu zakonsku i sudsku osnovu.

Član 40.

(Lišenje slobode radi naplate)

Na lišenje slobode zbog neplaćanja novčane kazne primjenjuje se isključivo član 105. Zakona o prekršajima Federacije Bosne i Hercegovine i sudske garancije iz tog člana. Neplaćanje po ovom zakonu ne proizvodi automatsko lišenje slobode.

DIO OSMI - TRANSPARENTNOST I NADZOR

Član 41.

(Godišnji izvještaj)

Ured do 31. marta za prethodnu godinu dostavlja Vladi i oba doma Parlamenta Federacije javni izvještaj o broju prijavi, otvorenih predmeta, izdatih naloga, zahtjeva sudu, odluka sudova, obustava zbog krivičnih postupaka, naplaćenih sankcija, trajanju predmeta i pokazateljima jednakog postupanja.

Član 42.

(Anonimizirana praksa)

Ured objavljuje anonimizirane sažetke pravosnažno okončanih reprezentativnih predmeta radi predvidivosti primjene zakona, uz zaštitu žrtava, djece i drugih osjetljivih podataka.

Član 43.

(Revizija proporcionalnosti)

Najmanje svake dvije godine Stručni savjet i Ured analiziraju da li propisani rasponi kazni i praksa njihove primjene ostaju nužni i proporcionalni te izvještaj dostavljaju Parlamentu Federacije.

Član 44.

(Saradnja sa Ombudsmenom i organom za zaštitu podataka)

Ured sarađuje sa Institucijom ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine i Agencijom za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini u granicama njihovih nadležnosti, bez zadiranja u njihovu institucionalnu nezavisnost.

DIO DEVETI - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 45.

(Podzakonski akti)

Vlada Federacije i direktor Ureda donijet će potrebne podzakonske akte, uključujući pravilnik o unutrašnjoj organizaciji, pravilnik o prijemu i trijaži prijavi, standard digitalnih dokaza, protokol koordinacije sa tužilaštvima, pravila zaštite ličnih podataka i pravilnik o statističkom izvještavanju, u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona.

Član 46.

(Početak rada)

Ured počinje operativni rad najkasnije devet mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona. Prekršajne odredbe počinju se primjenjivati istog dana kada Ured objavi da su uspostavljeni kadrovski, tehnički i sigurnosni uvjeti, a najkasnije dvanaest mjeseci od stupanja na snagu Zakona.

Član 47.
(Zabrana retroaktivnosti)

Ovaj zakon primjenjuje se samo na radnje učinjene nakon početka primjene prekršajnih odredaba.

Član 48.
(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u 'Službenim novinama Federacije BiH'.

OBRAZLOŽENJE ZAKONA I

1. Ustavni i sistemski razlog

Nacrt polazi od federalne nadležnosti da uređuje vlastite organe, javni red i zaštitu prava u okvirima Ustava FBiH, ali svjesno ne pokušava preuzeti državnu krivičnu nadležnost. Pravna održivost zavisi od toga da federalni prekršaj ima vlastita obilježja i vlastitu zaštićenu posljedicu, a ne da predstavlja istovjetnu prekršajnu verziju člana 145a KZ BiH.

2. Zašto se traži stvarna i značajna veza

Član 14 Zakona o prekršajima već priznaje mjesto nastupanja posljedice kao mjesto izvršenja prekršaja. Nacrt taj princip ne proširuje na cijeli internet, već uvodi restriktivni test: tehnička dostupnost sadržaja nije dovoljna. Time se smanjuje rizik prigovora eksteritorijalne i proizvoljne jurisdikcije.

3. Zašto kazne nisu 20.000 KM za fizičko lice

Važeći član 22 Zakona o prekršajima ograničava maksimalnu zakonom propisanu novčanu kaznu fizičkom licu na 10.000 KM. Radni nacrt ostaje unutar tog okvira. Povećanje općeg maksimuma samo radi ovog projekta povećalo bi politički i ustavnopravni rizik i nije nužno za djelotvornu početnu verziju.

4. Zašto Ured ne dobija policijska ovlaštenja

Model ovlaštenog organa već postoji u Zakonu o prekršajima. Ured može izdavati prekršajne naloge i zastupati predmete, dok prinudne radnje ostaju policiji i sudu. Time se izbjegava stvaranje paralelnog represivnog aparata i jača proporcionalnost.

5. Međuentitetska izvršivost

Državni Zakon o pravnoj pomoći i službenoj saradnji u krivičnim stvarima između FBiH, RS i Brčko distrikta izričito za potrebe tog zakona uključuje prekršajne stvari u pojam krivičnih stvari i priznaje valjanost sudskih odluka na teritoriji BiH bez dodatnog priznanja. Praktična provedba zahtijeva protokol sa pravosudnim i izvršnim organima, ali pravni most postoji.

ZAKON II

NACRT ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PREKRŠAJIMA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Napomena: numeracija članova ispod je radna. Prije formalnog upućivanja mora se tehnički uskladiti sa službenim prečišćenim tekstom i svim odlukama Ustavnog suda BiH.

Član 1.

(Izmjena člana 2. - definicija prekršaja i odnos prema krivičnom djelu)

U članu 2. stav (1) mijenja se i glasi:

„(1) Prekršaj predstavlja protivpravno skrivljeno kršenje propisa, javnog poretka ili druge zakonom zaštićene vrijednosti za koje su propisana posebna obilježja prekršaja i prekršajna sankcija. Prekršaj se ne može propisati kao puko preimenovanje ili blaža sankcijska verzija krivičnog djela. Ako krivični zakon štiti istu širu društvenu vrijednost, prekršaj mora imati dodatna i samostalna zakonska obilježja, zaseban neposredni zaštitni objekt ili posebnu posljedicu, uz poštovanje zabrane dvostrukog suđenja ili kažnjavanja.“

Iza stava (1) dodaje se novi stav (2): „(2) Kada isto ponašanje može predstavljati i krivično djelo i prekršaj, organi su dužni koordinirati postupke, dati prednost sprečavanju paralelnog procesuiranja za iste ili bitno iste činjenice i primijeniti zabranu ne bis in idem.“

Dosadašnji st. (2) do (7) postaju st. (3) do (8).

Član 2.

(Dopuna člana 3. - ovlašteni organ)

U članu 3. stav (1) tačka 1) iza podtačke c) dodaje se podtačka d) koja glasi:

„d) federalna stručna služba ili upravna organizacija kojoj je posebnim federalnim zakonom izričito dato javno ovlaštenje za provođenje zakona kojim su propisani prekršaji i izdavanje prekršajnih naloga.“

Član 3.

(Dopuna člana 14. - elektronska ili udaljena radnja)

U članu 14. dodaje se stav (2):

„(2) Kada je radnja izvršena putem elektronske komunikacije ili izvan teritorije Federacije, mjesto posljedice može zasnovati nadležnost samo ako je ta posljedica izričito zakonsko obilježje konkretnog prekršaja, ako je stvarno nastupila ili započela nastupati u Federaciji i ako postoji stvarna i značajna veza radnje sa Federacijom. Sama dostupnost sadržaja, prebivalište podnosioca prijave ili činjenica da je sadržaj pregledan u Federaciji nisu dovoljni.“

Član 4.

(Dopuna člana 15. - mjesna nadležnost kod posljedice)

U članu 15. dodaje se stav (3):

„(3) Kada se nadležnost zasniva na mjestu posljedice, mjesno je nadležan sud na čijem je području nastupila posljedica koja predstavlja bitno zakonsko obilježje prekršaja. Ako je posljedica nastupila na području više sudova ili je pitanje nadležnosti sporno, sud odlučuje primjenom pravila Zakona o krivičnom postupku o mjesnoj nadležnosti, spajanju i razdvajanju postupka.“

Član 5.

(Novi član 18a - koordinacija sa krivičnim postupkom i ne bis in idem)

Iza člana 18. dodaje se novi član 18a koji glasi:

„Član 18a. (Odnos prekršajnog i krivičnog postupka)

(1) Ovlašteni organ koji utvrdi činjenice koje daju osnov sumnje da je izvršeno krivično djelo dužan je bez odlaganja dostaviti prijavu i raspoložive dokaze nadležnom tužilaštvu.

(2) Ako se protiv iste osobe vodi krivični postupak za iste ili bitno iste činjenice, prekršajni postupak će se prekinuti do pravosnažnog okončanja krivičnog postupka, osim u slučaju jasno odvojenih činjeničnih cjelina za koje je paralelno postupanje dopušteno Ustavom i Evropskom konvencijom.

(3) Ako je za iste ili bitno iste činjenice donesena pravosnažna krivična sudska odluka, prekršajni postupak se neće pokrenuti, a pokrenuti postupak će se obustaviti.

(4) Odluka tužilaštva o neprovođenju ili obustavi istrage sama po sebi ne predstavlja pravosnažno suđenje, ali ovlašteni organ mora prije nastavka dokumentovati samostalna obilježja eventualnog prekršaja.

(5) Sumnja da li se radi o istim ili bitno istim činjenicama cijeni se uz puno uvažavanje člana 4. Protokola broj 7 uz Evropsku konvenciju.“

Član 6.

(Dopuna člana 54. - složeni predmeti)

U članu 54. dodaje se stav (5):

„(5) Neovisno o postojanju formalnih uvjeta za prekršajni nalog, ovlašteni organ će podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka sudu umjesto izdavanja naloga kada odgovornost zavisi od složene ocjene umišljaja, autentičnosti digitalnog identiteta, teritorijalne veze, prava na slobodu izražavanja ili drugog pitanja koje zahtijeva kontradiktornu dokaznu raspravu.“

Član 7.

(Novi član 54a - standard digitalnog dokaza)

Iza člana 54. dodaje se član 54a:

„Član 54a. (Digitalni dokaz)

(1) Elektronski zapis može biti dokaz u prekršajnom postupku ako je pribavljen na zakonit način i ako se može razumno provjeriti njegova autentičnost, integritet, izvor i kontekst.

(2) Kada se odgovornost zasniva pretežno na javnoj internetskoj objavi, ovlašteni organ mora, kada je tehnički moguće, evidentirati izvornu adresu, datum i vrijeme pribavljanja, cjelinu relevantnog konteksta i način očuvanja zapisa.

(3) Naziv korisničkog profila, fotografija profila ili tvrdnja treće osobe sami po sebi nisu dovoljni za dokaz identiteta autora ako okrivljeni osporava autorstvo, osim ako postoje drugi pouzdani dokazi koji ih potkrepljuju.“

Član 8.

(Dopuna člana 55. - sadržaj naloga u predmetima sa teritorijalnom posljedicom)

U članu 55. dodaje se obaveza da prekršajni nalog, kada se nadležnost zasniva na mjestu posljedice, sadrži kratak činjenični opis te posljedice i činjenica koje uspostavljaju stvarnu i značajnu vezu sa Federacijom.

Član 9.

(Dopuna člana 56. - dostava izvan Federacije unutar BiH)

U članu 56. dodaje se stav (3):

„(3) Kada okrivljeni ima registrirano prebivalište ili sjedište u Republici Srpskoj ili Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, dostava putem pošte vrši se na registriranu adresu u Bosni i Hercegovini, a kada je potrebna lična ili druga službena dostava koriste se mehanizmi pravne pomoći i službene saradnje propisani zakonima Bosne i Hercegovine i pravilima Zakona o krivičnom postupku koja se primjenjuju mutatis mutandis.“

Član 10.

(Dopuna člana 58. - dokaz uredne dostave)

U članu 58. dodaje se stav (4):

„(4) Prihvatanje odgovornosti propuštanjem ne može nastupiti ako u spisu ne postoji dokaz da je prekršajni nalog dostavljen na način propisan zakonom i da je okrivljeni bio poučen o roku i načinu zahtijevanja sudskog odlučivanja.“

Član 11.

(Dopuna člana 59. - udaljeno učešće)

U članu 59. dodaje se stav (3):

„(3) Sud može, kada su osigurani identitet okrivljenog, javnost ili druga procesna prava u mjeri u kojoj su primjenjiva i mogućnost neposredne komunikacije sa braniocem, omogućiti učešće okrivljenog putem sigurne audiovizuelne veze ako bi fizičko prisustvo predstavljalo nesrazmjerno opterećenje, a priroda dokaza ne zahtijeva neposredno fizičko prisustvo.“

Član 12.

(Novi član 59a - posljedice neopravdanog izostanka)

Iza člana 59. dodaje se član 59a:

„Član 59a. (Neopravdani izostanak nakon zahtjeva za sudsko odlučivanje)

(1) Ako je okrivljeni uredno pozvan i bez opravdanog razloga ne pristupi usmenom pretresu koji je sam zahtijevao, sud može primijeniti procesne posljedice propisane ovim zakonom i Zakonom o krivičnom postupku, vodeći računa o pravu na djelotvorno učešće u postupku.

(2) Prije donošenja odluke zasnovane na izostanku sud provjerava urednost dostave i postojanje eventualnog opravdanog razloga.“

Član 13.

(Dopuna člana 102. - ovlaštena federalna služba)

U članu 102. precizira se da podatke u Registar novčanih kazni može unositi i federalna stručna služba ili upravna organizacija koja ima status ovlaštenog organa po posebnom federalnom zakonu.

Član 14.

(Dopuna člana 104. - međuentitetsko izvršenje)

U članu 104. dodaje se stav:

„Kada kažnjenik ima prebivalište, sjedište, račun ili imovinu izvan Federacije, a na teritoriji Bosne i Hercegovine, izvršenje se provodi preko nadležnog suda i važećih mehanizama međuentitetske pravne pomoći i službene saradnje, u skladu sa posebnim propisima. Ovlašteni organ nema neposredno izvršno ovlaštenje prema policiji, banci ili imovini izvan svoje zakonske nadležnosti bez odgovarajuće sudske ili druge zakonske osnove.“

Član 15.

(Član 105. - potvrda sudske nadležnosti)

U članu 105. dodaje se stav:

„Lišenje slobode zbog neplaćanja nije automatska posljedica neplaćanja i može ga odrediti isključivo nadležni sud nakon individualne ocjene uvjeta iz ovog člana, uključujući mogućnost plaćanja i postojanje blažih, djelotvornih mjera.“

Član 16.

(Evidencija paralelnih postupaka)

Iza odredaba o evidencijama dodaje se obaveza da ovlašteni organ u internom predmetu evidentira da li je za iste činjenice izvršena provjera postojanja krivičnog predmeta, bez uspostavljanja nove javne kaznene evidencije mimo zakona.

Član 17.

(Zaštita ličnih podataka)

U postupcima prema ovom zakonu lični podaci obrađuju se u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka Bosne i Hercegovine, uz obavezno vođenje evidencije pristupa podacima, ograničavanje pristupa prema službenoj ulozi i rokove čuvanja koji su razmjerni svrsi postupka.

Član 18.

(Prelazna odredba)

Federalni ministar pravde, federalni ministar unutrašnjih poslova i drugi nadležni organi uskladit će podzakonske akte koji uređuju obrasce prekršajnog naloga, Registar novčanih kazni, dostavu i razmjenu podataka u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona.

Član 19.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u 'Službenim novinama Federacije BiH'.

OBRAZLOŽENJE ZAKONA II

Član 2 - nužna sistemska korekcija

Najveći sistemski problem je sadašnja formulacija člana 2 Zakona o prekršajima koja društvene vrijednosti već zaštićene krivičnim zakonima izuzima iz definicije prekršaja. Predložena izmjena ne dopušta dvostruko kažnjavanje, već pravi razliku između šire zaštićene vrijednosti i konkretnih zakonskih obilježja. Istovremeno se izričito uvodi koordinacija sa krivičnim postupkom.

Digitalna nadležnost

Čl. 14 i 15 se dopunjuju da bi se spriječilo proizvoljno tumačenje interneta kao teritorije FBiH. Nadležnost mora biti vezana za posljedicu koja je zakonsko obilježje prekršaja i za stvarnu i značajnu vezu.

Prekršajni nalog

Važeći član 54 dopušta nalog kada je prekršaj utvrđen na propisane načine i kada je kazna fiksna, matematički izračunata ili se izriče minimum. Predložena dopuna zahtijeva sudski postupak u složenim predmetima kako bi se zaštitila prava okrivljenog i kredibilitet Ureda.

Dostava i propuštanje

Izmjene iz 2025. već dopuštaju lično uručenje ili uručenje putem pošte. Nacrt insistira na dokazu uredne dostave prije nego što propuštanje proizvede konačnost i izvršnost.

Izvršenje

Važeći čl. 102-105 već predviđaju Registar novčanih kazni, administrativne posljedice, prinudnu naplatu blokiranjem računa i sudsko lišenje slobode kao krajnju mjeru radi naplate. Nacrt ih ne duplicira, već precizira međuentitetsku putanju i sudski karakter prinude.

USTAVNOPRAVNA MATRICA RIZIKA

Rizik	Procjena	Odgovor u nacrtu	Šta još provjeriti
Sukob sa članom 145a KZ BiH	Srednje-visok	Posebna obilježja ciljanog uznemiravanja + prioritet krivičnog postupka + ne bis in idem.	Mišljenje Ministarstva pravde BiH / stručnjaka za krivično pravo.
Eksteritorijalna primjena prema osobi iz RS	Srednji	Posljedica kao zakonsko obilježje + stvarna i značajna veza + sama dostupnost interneta nije dovoljna.	Praksa sudova o članu 14 ZOP-a i ustavna nadležnost.
Sloboda izražavanja - član 10 EKLJP	Visok, ali upravljiv	Umišljaj, prag ozbiljnosti, restriktivno tumačenje, izuzeci za novinarstvo/nauku, proporcionalne kazne.	Ekspertsko mišljenje po praksi ESLJP, uključujući kontekst poricanja međunarodnih zločina.
Ne bis in idem	Visok ako nema koordinacije	Novi član 18a, prekid postupka i obustava nakon pravosnažne krivične odluke.	Tehnički protokol razmjene podataka sa tužilaštvima.
Kazne nesrazmjerne	Srednji	Fizička lica maksimalno 10.000 KM; individualno odmjeravanje; teži oblici jasno definirani.	RIA i analiza platežne sposobnosti / komparativno pravo.
Politička zloupotreba Ureda	Srednji	Nezavisnost pojedinačnog predmeta, dvostruka kontrola, integritet, javna statistika, Stručni savjet.	Model imenovanja direktora i disciplinska zaštita.
Zaštita ličnih podataka	Srednji	Zakonska svrha, minimalizacija, audit logovi, rokovi čuvanja.	Obavezna konsultacija sa AZLP BiH prije usvajanja.
Izvršenje u RS	Srednji praktični rizik	Međuentitetska pravna pomoć; nema direktne blokade mimo odgovarajućeg izvršnog postupka.	Formalno mišljenje entitetskih ministarstava pravde i IDDEEA-e.

Procjena održivosti

Kao radni koncept, uz ovu strožu verziju zaštitnih mehanizama, procjena pravne odbranljivosti je približno 7/10 prije formalne ekspertske provjere. Najveći rizici ostaju odnos sa članom 145a KZ BiH i članom 163 KZ FBiH, član 10 EKLJP, član 4 Protokola broj 7, te teritorijalna nadležnost kod udaljenih internetskih radnji. Verzija 0.2 zato izričito odbacuje model 'svako negiranje = federalni prekršaj' i kažnjivost veže za dodatna obilježja teškog ciljanog uznemiravanja žrtava, stvarnu i značajnu vezu sa Federacijom i punu sudsku kontrolu.

PLAN PROVOĐENJA

Faza 1 - stručna verifikacija (prije procedure)

- ustavnopravno mišljenje najmanje dva nezavisna eksperta
- formalna provjera Federalnog ministarstva pravde
- mišljenje Ureda za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima EU
- konsultacija sa Ombudsmenom BiH
- konsultacija sa Agencijom za zaštitu ličnih podataka BiH
- tehnička konsultacija sa IDDEEA i pravosuđem o Registru i dostavi

Faza 2 - parlamentarni paket

- posebni Zakon I
- izmjene Zakona o prekršajima - Zakon II
- procjena uticaja propisa i fiskalna procjena
- obrazloženje ustavnog osnova i test proporcionalnosti

Faza 3 - osnivanje Ureda

- imenovanje direktora javnim konkursom
- pravilnik o unutrašnjoj organizaciji
- početno zapošljavanje 15-18 izvršilaca
- sigurni case-management i portal
- verificirana baza sudskih odluka

Faza 4 - operativni protokoli

- protokol sa tužilaštvima o 145a i 163
- protokol dostave i pravne pomoći
- standard digitalnog dokaza
- protokol izvršenja i Registra novčanih kazni
- politika zaštite podataka i upravljanja incidentima

Faza 5 - početak primjene

- pilot period za IT i interne procedure bez retroaktivne primjene
- javna kampanja objašnjenja šta jeste, a šta nije prekršaj
- početak prekršajnih odredaba tek nakon operativne spremnosti

PRAVNI IZVORI KORIŠTENI ZA RADNI NACRT

Pravni izvori i javno dostupni službeni tekstovi ponovo provjereni do 4. septembra 2026. godine. Za formalni prijedlog obavezno koristiti službene tekstove i pribaviti institucionalna mišljenja.

1. Zakon o prekršajima Federacije Bosne i Hercegovine, 'Službene novine FBiH' 63/14, uz izmjene 19/25 i relevantne odluke Ustavnog suda BiH. Posebno: čl. 2-5, 12-18, 22, 28-35, 53-59 i 102-105.
2. Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o prekršajima, 'Službene novine FBiH' 19/25 - izmjene dostave i zastare.
3. Krivični zakon Bosne i Hercegovine - član 145a.
4. Krivični zakon Federacije Bosne i Hercegovine - član 163 i opće odredbe koje se mutatis mutandis primjenjuju u prekršajnom postupku.
5. Zakon o pravnoj pomoći i službenoj saradnji u krivičnim stvarima između Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH - naročito čl. 1-4; zakon za svoje potrebe uključuje prekršajne stvari.
6. Odluka Ustavnog suda BiH U-12/21 od 24.03.2022. - ustavnost člana 105 Zakona o prekršajima FBiH.
7. Praksa Ustavnog suda BiH o članu 4 Protokola broj 7 uz EKLJP - ne bis in idem kod prekršajnih i krivičnih postupaka zasnovanih na istim ili bitno istim činjenicama.
8. Zakon o zabrani diskriminacije Bosne i Hercegovine - definicija uznemiravanja i postojeći prekršajni okvir.
9. Zakon o zaštiti ličnih podataka Bosne i Hercegovine, 'Službeni glasnik BiH' 12/25.
10. Evropska konvencija o ljudskim pravima, naročito čl. 6 i 10 i član 4 Protokola broj 7.
11. Relevantna praksa Evropskog suda za ljudska prava o ograničenju slobode izražavanja, poricanju međunarodnih zločina i proporcionalnosti sankcija.

Izvori za dalju formalnu provjeru

Za službenu proceduru potrebno je koristiti tekstove objavljene u službenim glasilima i pribaviti službena ili institucionalna mišljenja. Neslužbeni prečišćeni tekstovi korišteni su samo za radnu konsolidaciju odredaba i moraju se provjeriti prema službenim izdanjima.

Završna napomena autora radnog nacrt

Najvažnije je sačuvati osnovnu ideju: brzo i djelotvorno reagovanje na ciljano uznemiravanje žrtava ne smije se graditi na snižavanju procesnih prava okrivljenog. Što su ovlaštenja Ureda jača i kazne veće, to definicija prekršaja, teritorijalna veza, dokazni standard, sudska kontrola i zaštita od dvostrukog kažnjavanja moraju biti precizniji. Upravo ta ravnoteža daje ovom modelu realnu šansu da bude i sprovodiv i ustavnopravno odbranljiv.